

Diskusní setkání předcházející PS pro rovné příležitosti

Téma: Zvyšování připravenosti škol hlavního vzdělávacího proudu na vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření
Datum a čas jednání: 28. 6. 2019, 10:00 – 12:00 hodin
Místo jednání: Coworkingové družstvo Spolu, Hradská 280, 396 01 Humpolec
Přítomni: viz prezenční listina
Vypracoval: Mgr. Zuzana Žaloudková

Zápis z diskusního setkání předcházející PS pro rovné příležitosti ze dne 28. 6. 2019

Koordinátorka projektu Ing. Bc. Petra Jírová, DiS. přivítala přítomné účastníky na tomto diskusním setkání, poté předala slovo hlavní přednášející Mgr. Zuzaně Žaloudkové ze společnosti MEDOU z.s. Diskusní setkání se neslo v přátelském duchu, všichni přítomní se zapojili do diskuse a reagovali na vzešlé podněty nejen ze strany hlavní přednášející. Po ukončení tohoto bloku následovala PS pro rovné příležitosti, její členové vzešli z přítomných členů tohoto setkání.

Oblasti řešení:

Téma je velmi obsáhlé, právem zasluhuje pozornost. Po krátkém úvodu se diskutující zamysleli nad tím, jak vypadá – jak by měla vypadat škola, která podporuje RP a jak lze ověřit naplňování RP.

Podstatou RP je to, abychom umožnili každému žákovi dostat taktovou podporu ve vzdělávání, aby umožnila maximální rozvoj jeho osobnosti, a to po stránce jak osobnostní, sociální, tak i jeho uplatnění ve společnosti.

Problematika RP se týká:

- otázek dětí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí (romské rodiny, kde je málo stimulující jazykové prostředí; rodiny s nízkou mírou pracovních vzorů – známe všichni, máma ani táta nepracují; rodin s nižším materiálním vybavením rodiny)
- dětí cizinců a příslušníků národnostních menšin

MAP II pro Humpolecko

CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0011087

ČR trpí vysokou mírou nerovností v přístupu ke vzdělávání. Náš školský systém znevýhodňuje především žáky z jiných etnických skupin, sociálně slabých rodin nebo žáky se ZP, které často končí ve školách s omezeným rozsahem učiva, nebo na školách, které nekladou na žáky příliš vysoké nároky a nemotivují je k učení.

Všichni jsme si vědomi toho, že český vzdělávací systém má celou řadu silných i slabých stránek. Mezi silné stránky zcela jistě patří to, že máme vysoké procento lidí, kteří jsou gramotní a nízké procento těch, kteří jsou negramotní, ve srovnání s jinými zeměmi. Velmi silnou stránkou je systém velmi profesionálních školských poradenských zařízení.

Samozřejmě, to je důležité, je pojmenovat a postupně se snažit odstraňovat slabé stránky.

1. Jednou z významných slabých stránek je vysoká závislost výsledků vzdělávání na socio-ekonomickém statutu rodiny a prostředí, ze kterého žák vychází. Toto ostatně dokládají i výsledky mezinárodních průzkumů, např. OECD z roku 2016.
2. Problém v RP ke vzdělávání je u žáků, kde je zjištěno oslabení kognitivních schopností, které označujeme jako lehké MP.

Příčiny tohoto MP přitom můžou být velmi různé:

- může k nim patřit zdrav. postižení těchto žáků nebo prodělaná nemoc
- může to být i málo podnětné prostředí, ve kterém žák vyrůstal

Z výsledků zjištění české školní inspekce z přelomu roku 2015 – 2016 je zřejmé, že těchto žáků s LMP, kteří vstupují do běžných ZŠ, přibývá. Jde o to, aby těmto žákům byla poskytnuta taková podpůrná opatření, aby se mohli vzdělávat v hlavním vzdělávacím proudu. Jde o to, aby se prostřednictvím různých podpůrných opatření handicap dohnal či vyrovnal. Všichni víme, že pokud za MP stojí právě nemoc či málo podnětné soc. prostředí, lze vhodně zvolenými PO tento handicap vyrovnat. Zde má zásadní význam přípravných ročníků.

Byla přijata novela školského zákona, kde §16 a následující výrazně upravují vzdělávání žáků se spec. vzděl. potřebami. Především mění pohled na žáka se SVP jako žáka, který potřebuje vyšší míru podpory proto, aby mohl dosáhnout rozvoje svých vzdělávacích schopností.

Jedná se o velmi zásadní změnu z pohledu na žáka v tom smyslu, že ho vnímá pozitivně a klade důraz na podporu, nikoliv na handicap.

Stěžejní je práce s veřejným míněním. Je potřeba podpořit veřejnost, aby v každém žákovi, v každém člověku viděla jeho možnosti rozvoje, samozřejmě respekt k tomu, co daný žák prožil a tím pádem, jaký je. Jedná se o jeden z klíčových momentů, na kterém je třeba pracovat.

MAP II pro Humpolecko

CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0011087

Podle výsledků analýz OECD je zřejmé, že:

(Organisation for Economic Co-operation and Development) – uznávaná mezinárodní organizace poskytující komplexní analýzy v mnoha oblastech:

- a) rovnost nespočívá v tom, že budou mít všichni zaručený stejný přístup ke vzdělávání, ale v tom, že jsou zohledňovány různé vzdělávací potřeby žáků
- b) vzdělávací systém musí podporovat žáky tak, aby plně využili svého studijního potenciálu, nesmí vytvářet bariéry nebo snižovat nároky na některé skupiny žáků
- c) investice do rovnosti ve vzdělání se z dlouhodobého horizontu ekonomicky vyplácí (tj. zvyšuje zaměstnanost a produktivitu v dospělém věku)
- d) je prokázáno, že se vyplácí investovat do vzdělávání znevýhodněných dětí už v předškolním věku (účelem je zabránit obtížně překonatelným rozdílům mezi dětmi už v době nástupu do školy)
- e) z hlediska přínosu pro veřejné finance je investice do dokončení středního vzdělávání (tj. vyučení se v oboru – široká nabídka „E“ učebních oborů, problémem je jejich dostupnost)

Další oblasti řešení:

JAK SE POZNÁ ŠKOLA, KTERÁ PODPORUJE ROVNÉ (MAXIMÁLNÍ) PŘÍLEŽITOSTI VŠECH ŽÁKŮ A OVĚŘUJE JEJICH NAPLŇOVÁNÍ?

Pedagogický sbor považuje poskytnutí maximálních příležitostí všem žákům za svoji prvořadou povinnost

- ✓ Otázka rovných příležitostí je vnímána pedagogy jako závažná, není bagatelizována, pedagogové se jí zabývají (tj. čtou materiály a příspěvky k tomuto tématu a kladou si otázku, zda jsou rovné příležitosti v jejich škole naplňovány a zlepšovány).
- ✓ Pedagogové se zdržují stereotypizujících výroků (tj. výroků hromadné pomluvy).
- ✓ Pedagogové věří, že škola může pozitivně ovlivnit budoucnost jejich žáků a v tomto smyslu s žáky i jejich rodiči komunikují – důraz na vzdělávání.
- ✓ Pedagogové se chovají s respektem ke svým žákům i sami k sobě – potřeba supervizní podpory ve školství.

Škola pečuje o sebeúctu všech žáků

- ✓ Dochází k prezentaci žákovských portrétů a prací (ve třídách a na chodbách jsou reprezentováni všichni žáci, ne jen "nejlepší").
- ✓ Je zajišťována a využívána pozitivní pozornost (např. při příležitosti narozenin včetně ošetření období volných dnů a prázdnin), každému žákovi je poskytována příležitost k úspěchu.
- ✓ Je podporováno sebehodnocení žáků.

MAP II pro Humpolecko

CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0011087

Škola dbá o možnost uplatnění každého žáka

- ✓ Učitelé využívají efektivních metod jako kooperativní učení, omezují frontální výuku.
- ✓ Výukové aktivity jsou dostatečně rozmanité - pro maximální pokrytí všech učebních stylů.
- ✓ Žákům je často poskytována možnost volby pomůcek i cesty ke splnění úkolu.
- ✓ Žákům je poskytována zpětná vazba PRO učení (nikoli jen hodnocení učení).
- ✓ Žáci mají možnost uplatnit své zájmy a silné stránky při výběru z nabídky volitelných předmětů, a tak částečně individualizovat svoji vzdělávací dráhu (závisí na velikosti školy).
- ✓ Žákům je k dispozici další nabídka rozvíjejících a podpůrných aktivit.
- ✓ Pedagogický sbor usiluje o to, aby veškeré školní akce byly dostupné všem žákům.

Místo označování některých dětí jako „zvláštních“ považuje škola za jedinečné každé dítě; naslouchá rodičům každého dítěte

- ✓ Škola trvale usiluje o co nejkvalitnější komunikaci se všemi rodiči, zejména s rodiči ze sociálně znevýhodněného prostředí - při překonávání existujících bariér mluví a jedná profesionálně.
- ✓ Škola dbá na to, aby informace pro rodiče byly dostupné opravdu všem rodičům.
- ✓ Pro domácí přípravu škola poskytuje zázemí těm žákům, kteří je doma nemají (buď sama nebo ve spolupráci s nevládními organizacemi).

Klima školy, Strategie pro překonávání předsudků a prevenci rasismu

- ✓ Škola poskytuje poradenské služby žákům, kteří je potřebují (aktivně je vyhledává).

Organizace školy odpovídá inkluzivnímu přístupu

- ✓ Ve škole nejsou specializované třídy (žáci jsou do tříd děleni náhodně).
- ✓ Škola vzdělává děti ve svém okolí (nezbavuje se žáků hendikepovaných, hyperaktivních či majících jiné odlišnosti).
- ✓ Má mechanismy, které jí pomáhají organizačně zvládat kvalitní výuku heterogenních kolektivů (pomocní pracovníci ve škole, pomůcky, poučení učitelé).

Ověřování rovných příležitostí

- ✓ Škola sleduje, zda existují rozdíly výsledků a vnímání podmínek, průběhu, klimatu vzdělávání u jednotlivých skupin žáků.
- ✓ Škola pracuje se školními výsledky žáků i s výsledky externích šetření (Kalibro, Scio, Cermat) tak, že analyzuje výsledky dílčích skupin a jednotlivců a při nalezení rozdílů hledá jejich příčiny a cesty ke zlepšení, např. ve Velké Británii rozlišují následující skupiny dětí, které mohou snadno dosahovat výkonů pod svými možnostmi (dívky a chlapci; menšiny etnické, kulturní a náboženské, žadatelé o azyl, uprchlíci; žáci s potřebou podpory v jazyce, v němž se vyučuje; žáci označení jako mající SVP (speciální vzdělávací potřeby); žáci se specifickým talentem; děti sledované odborem sociální péče; a všechny ostatní děti v riziku odmítní a vyloučení).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP II pro Humpolecko

CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0011087

České školy mohou kromě porovnávání výsledků dívek a chlapců snadno porovnávat výsledky jednotlivých tříd v ročníku. Z uvedeného plyne, že škola dbající na rovné příležitosti neorganizuje oddělené vzdělávání „schopnějších“ a „slabších“ žáků, nezřizuje speciální třídy.

Odbor rovných příležitostí ve školství se zabývá především:

- problematikou dětí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí (to jsou často děti z rodin s méně stimulujícím jazykovým prostředím, nižší podporou rodiny, nižší mírou pracovních vzorů či nižším materiálním vybavením rodiny),
- vzděláváním dětí cizinců, příslušníků národnostních menšin,
- jsme zapojeni do Strategie České republiky do boje s extremismem,
- genderovými otázkami ve školství a vzdělávání, otázkami občanského vzdělávání a výchovou k lidským právům (zejména v souvislosti s bojem proti rasismu a xenofobii), multikulturní výchovou, vzděláváním dětí cizinců a ve spolupráci s ministerstvem vnitra vzděláváním azylantů.

Zástupci MAS poděkovali přítomným za podnětnou diskusi a rozloučili se.

Přílohy: Prezenční listina

Zapsala: Mgr. Zuzana Žaloudková

V Humpolci dne 28. 6. 2019